

OBSAH

Předmluva	5
Úvod	7
Charakteristika pracovního prostředí	9
Člověk ve výrobním prostředí	11
Chemické látky jako risikový faktor na pracovištích	14
Teorie toxicnosti	15
Obecné kvantitativní zákonitosti, jimiž se řídí působení jedů v organismu	19
Posuzování účinku chemické látky na organismus	27
Přehled metod, jimiž se zjišťuje biologická účinnost chemických látek	29
Kritéria poukazující na vliv toxických látek	30
Metody, jejichž pomocí je možno posoudit celkový stav zvířete	39
Sledování skupin pracovníků vystavených vlivu jedné a téže látky	40
Krátkodobá poměrně vysoká expozice	41
Zjišťování prvních projevů působení nějaké látky na člověka	43
Známky vlivu chemických látek	44
Dělení chemických látek z hygienického hlediska	45
Cesty vstupu látek do těla a jejich vztah k zevnímu prostředí	50
Perkutánní absorpce toxického materiálu v průmyslu	51
Absorpce v zažívacím ústrojí	53
Absorpce v dýchacím ústrojí	54
Charakteristika působení chemických látek a jejich změny v těle	59
Rozptštění látek v těle	60
Rychlost přírůstku krevní hladiny	60
Rychlost vylučování	61
Současné probíhající přírůstek a úbytek krevní hladiny látky	61
Deriváty z podané látky	62
Stručný přehled způsobu působení jedů v těle	62
Průběh metabolismu cizorodých sloučenin v těle	63
Enzymy v organismu a jejich význam pro změny cizorodých látek v těle	68
Mechanismus inhibice enzymových reakcí	70
Některé důležitější enzymy z hlediska průmyslových jedů	71
Současné působení chemických látek v těle	81
Potencování účinku	81
Oslabení účinku	84
Význam nečistot nebo přímíšenin v technických průmyslových výrobcích	84
Hygienické normativy týkající se chemických škodlivin	86
Nejvýše přípustné koncentrace v ovzduší	87
Nejvýše přípustné koncentrace škodlivin v ovzduší při současném výskytu více látek	95

Hygienický význam zjišťování škodlivin a jejich metabolitů v materiálu odebraném od pracujících lidí	97
Obsah škodlivin ve venosní krvi	98
Obsah škodlivin ve vydechaném vzduchu	100
Obsah škodlivin v exkretech a v jiném biologickém materiálu	103
Některá opatření sloužící k potlačení chemických škodlivin v průmyslu	107
Vznik chemické škodliviny	107
Únik škodlivin	108
Šíření škodlivin	110
Látky těkavé, zvláště rozpouštědla	111
Relativní odpařivost	112
Chování rozpouštědel za provozních podmínek	114
Potenciální riziko vyvolávané organickými rozpouštědly	114
Hygienická účinnost technických opatření sloužících k zajištění čistoty vzduchu na pracovištích	118
Postup při hygienickém vyšetřování pracovišť	122
Hygienický posudek o čistotě ovzduší na pracovištích	124
I. Oddíl popisný	124
II. oddíl: Zhodnocení zatížení pracujících sledovanou škodlivinou . . .	125
III. oddíl: Návrhy na ozdravení pracovního ovzduší a na zdokonalení ochrany zdraví pracujících vůbec	126
Obsah	127

Prof. MUDr. Jan Roubal

BOJ PROTI CHEMICKÝM ŠKODLIVINÁM NA PRACOVIŠTÍCH

Vydalo Státní zdravotnické nakladatelství, n. p., Praha 1, Malostranské nám. 28 —
Šéfredaktor nakladatelství: Doc. MUDr. Zdeněk Macek — Odpovědný redaktor: Andě-
la Gruberová — Technický redaktor: Oldřich Neubert — Korektor: Vladimír Novák-
Vydání. 1. Náklad: 3500 výt. — Stran 128 - K sazbě: 4. 9. 1961 - K tisku: 3. 1. 1962
D — 12*2003 — Vyšlo: v únoru 1962 — PAP: 4, — AA: 7,27 - VA. 7,70 Vytiskly a kni-
hařsky zpracovaly Středočeské tiskárny, n. p., Praha 2, Hájkova 2, provozovna 101,
ze sazby písmem borgis Extended Extended ra papíru 5153 — 01, 61 × 86, 70g — 301 08 27 —
49846 — D/1 — 62660 — 5%

08 — 028 — 62 Kčs 5,80